

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/56/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3719203261
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3719203261.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v konaní o rozvod manželstva navrhovateľky - manželky O. U., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX/XX, F. W., toho času F. XXX/X, F. W., zastúpenej U. H. C., Y. so sídlom I. XX/XX, F. W., a manžela P. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/XXX, F. W., toho času D. XXX/XX, F. W., zastúpeného U. T. O., advokátkou so sídlom N. XX/XX, XXX XX F. W., o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k mal. B. U., nar. XX.XX.XXXX a mal. C. U., nar. XX.XX.XXXX, zastúpených Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F. W., na odvolanie manžela proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 22. februára 2021, č. k. 14P/70/2019-131 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 29. júla 2021, č. k. 14P/70/2019-153 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom manželstvo účastníkov rozviedol (prvý výrok), na čas po rozvode zveril mal. B. a mal. C. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že táto bude prebiehať v cykloch tak, že počas každého tohto cyklu sa o deti bude starať matka od nedele, 15:00 hod. do nasledujúceho štvrtka 15:30 hod., otec od tohto štvrtka 15:30 hod. do nasledujúceho utorka 15:30, matka od tohto utorka 15:30 hod. do nasledujúcej nedele 15:30 hod., otec od tejto nedele 15:30 hod. do nasledujúceho štvrtka 15:30 hod., matka od tohto štvrtka 15:30 hod. do nasledujúceho utorka 15:30 hod. a otec od tohto utorka do nasledujúcej nedele 15:30 hod; jednotlivé cykly sa začnú v nedeľu šiesteho, desiateho, štrnásteho, osemnásteho, dvadsiateho druhého, dvadsiateho šiesteho, tridsiateho, tridsiateho štvrtého, tridsiateho ôsmeho, štyridsiateho druhého, štyridsiateho šiesteho a päťdesiateho týždňa roku 2021 s tým, že prvý cyklus v roku 2022 sa začne 16.01.2020 (druhý výrok v spojení s opravným uznesením). K odovzdávaniu maloletých bude dochádzať o 15:30 hod., v ktorom čase rodič, ktorý má deti v starostlivosti, odovzdá deti druhému rodičovi, ktorému začína osobná starostlivosť o deti, pred bytom tohto druhého rodiča a v prípade, že deti budú v ten - ktorý deň v predškolskom alebo školskom zariadení, rodič, ktorému začína osobná starostlivosť o deti, si deti vyzdvihne z tohto zariadenia (tretí výrok). Súčasne rozhodol, že rodič, ktorý deti odovzdáva, sa zaväzuje informovať druhého rodiča o zdravotnom stave detí (štvrtý výrok), trvalé bydlisko detí bude T. XXXX/XX, XXX XX F. W. (piaty výrok), daňový bonus bude poberať otec, rodinné prídavky bude poberať matka (šiesty výrok). Otcovi uložil povinnosť od právoplatnosti tohto rozsudku o rozvode platiť na mal. B. výživné vo výške 80,- eur mesačne a na mal. C. výživné vo výške 60,- eur mesačne, vždy k 25. dňu v mesiaci vopred k rukám matky maloletých (siedmy výrok). O trovách konania vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (ôsmy výrok).

2. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že manželstvo účastníkov neplní svoju ekonomickú ani biologickú funkciu, nakoľko manželia od marca 2020 nežijú v spoločnej domácnosti a od leta 2019 sa intímne nestýkajú. Manželka stratila k manželovi citový vzťah, nevidí žiadnu nádej na jeho obnovu, nemá záujem na ďalšom trvaní manželstva, stratila pocit bezpečia v manželstve, nechce s manželom nadviazať dôverný vzťah. Zmena jej citov je dôsledkom toho, že manželia mali vo viacerých smeroch odlišné predstavy o ich spoločnom živote - v otázke bývania, jeho zabezpečenia a usporiadania ako i v otázke sexuálneho života. Skutočnosť, že vzťahy medzi manželmi sú rozvrátené, mal preukázané i zo skutočnosti, že manžel podal na manželku trestné oznámenie, želaný si tak, aby bola potrestaná. Manželka sa zo spoločnej domácnosti spolu s deťmi odsťahovala, je preto zrejmé, že prípadné zamietnutie návrhu na rozvod manželstva by situáciu maloletých detí nezmenilo, nakoľko rodičia žijú v samostatných domácnostiach a z pohľadu záujmu maloletých detí je bez významu, či manželstvo rodičov trvá. Z týchto dôvodov manželstvo účastníkov rozviedol.

3. Pri úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom vychádzal zo znaleckého posudku T. P. Y... U. L. N., č. XX/XXXX, z ktorého vyplýva (okrem iného), že obaja rodičia majú záujem o osobnú starostlivosť o obe deti a obaja rodičia sú spôsobilí deti vychovávať (viď ods. 3.12 znaleckého posudku). Striedavá osobná starostlivosť je pritom aj v záujme maloletých a aj najlepšie zaisťuje ich potreby. Podľa odseku 3.7 znaleckého posudku si deti navykli, že trávajú istý čas v domácnosti matky a istý čas v domácnosti otca. Deti sú však vnímavé na rovnomerné a spravodlivé rozloženie tohto času (ktoré slovné spojenie vyjadruje, že deti nie sú stotožnené s tým, že u otca sú počas každých 14 dní iba cca 4,5 dňa - styk v takomto rozsahu bol upravený v konaní sp. zn. 13P/14/2020, pričom však z pohľadu detí je takáto frekvencia styku s otcom nedostatočná - viď č. l. 124). Pretože znalecké dokazovanie preukázalo, že deti si želajú tráviť u každého rodiča rovnaký čas, súd prvej inštancie dospel k záveru, že je v záujme mal. B. a mal. C., aby boli zverení práve do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, nakoľko práve takáto úprava zabezpečí, aby sa v rovnakom rozsahu rozvíjali (už existujúce) pozitívne citové väzby nielen medzi matkou a deťmi, ale aj medzi otcom a deťmi. Pokiaľ ide o tzv. „systém striedania“, súd prvej inštancie zvolil systém 4-5-5-4-5-5, pričom vychádzal z toho, že obe deti sú ešte relatívne malé (najmä mal. C., ktorý nemá ešte ani 6 rokov), a teda v porovnaní s modelom 7-7 tak budú bez prítomnosti druhého rodiča kratší čas; systém 4-5-5-4-5-5 tak bude pre ne menej emocionálne náročný než systém 7-7. Na druhej strane zohľadnil aj to, že mal. B. už chodí do školy, a teda už má aj určité povinnosti, preto nie je vhodné, aby bola zaťažovaná dodatočnou povinnosťou každé 2, resp. 3 dni zmeniť domácnosť (ako by to bolo pri systéme 2-2-3-2-2-3).

4. Pri určení výživného pre maloleté deti súd prvej inštancie vychádzal z čistého mesačného príjmu otca vo výške cca 1.100,- eur a čistého mesačného príjmu matky vo výške cca 160,- eur a dospel k záveru, že otcovi by nič nebránilo v platení výživného 160,- eur mesačne na mal. B. a 120,- eur na mal. C.. Keďže však polovicu mesiaca budú maloleté deti v starostlivosti otca, ktorý bude počas tohto obdobia potreby maloletých zabezpečovať formou naturálnych plnení, s prihliadnutím na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti určil výživné na 80,- eur, resp. 60,- eur mesačne. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 23 ods. 1, 2, 3, § 24 ods. 2, 4, § 62 ods. 6 Zákona o rodine, o trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie manžel a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie s poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Vytykal súdu prvej inštancie, že jeho rozhodnutie je unáhlené, nakoľko súd disponuje viacerými možnosťami, ako návrhu na rozvod nevyhovieť. Poukázal na svoje podozrenie, že manželka je pod silným vplyvom osôb, ktorých správanie je blízke sektám, vyslovil názor, že manželka bola len zhypnotizovaná, ktoré tvrdenie sa do zápisnice dostalo len zjednodušene, pričom tieto skutočnosti môžu mať zlý vplyv aj na výchovu detí. Ďalej uviedol, že manželka tvrdí, že sa živí ako lektorka angličtiny, súčasne priznáva, že sa tejto práci venuje jeden deň v týždni, pričom sa prezentuje ako členka O. M. a ponúka tu aj novú knihu „Osem znakov emočného zneužívania“, v ktorej uvádza konkrétne príklady z manželstva, pojednáva o psychickom nátlaku, manipulácií, tzv. gaslightingu. Trval na tom, že v manželstve k takýmto veciam nedochádzalo, nehovorilo sa o nich na pojednávaniach a nie sú spomínané ani v záveroch znaleckého posudku. Má za to, že manželka je pod vplyvom ľudí, ktorých správanie je blízke sektám súhrnne označovaných ako New age. Za úplnú demagógiu považoval konštatovanie súdu, že podal na manželku trestné oznámenie a chce, aby bola potrestaná, čo je v príkrom rozpore s povahou lásky. V skutočnosti došlo k protiprávnemu konaniu, keď bol pripravený o

bývanie, hoci disponoval nájomnou zmluvou, pričom jeho stanovisko potvrdil Okresný súd Považská Bystrica ako aj Krajský súd v Trenčíne (sp. zn. 6C/10/2020), ktoré rozhodli, že má právo bývať v byte a jednanie jeho vlastníka (S. O.) bolo nezákonné. Podal teda trestné oznámenie na tohto majiteľa bytu a jeho účelom nebolo dosiahnuť trestné stíhanie manželky, ale snaha o nápravu skutkového stavu. Jeho čin bol prejavom lásky k celej svojej rodine, ktorá v byte legálne bývala a ktorej záujmy sa vždy snažil brániť. Poukázal na zistenie súdnej znalkyne doc. P. Y. L. N., F., z ktorých vyplýva, že manželka prežíva psychosociálnu krízu a navonok verbalizuje jednoznačnú odluku ale emočne nie je presvedčivá. Z týchto dôvodov má za to, že súd predčasne rozhodol, keď manželstvo rozviedol, keď nič nebránilo tomu, aby v záujme detí súd obom nariadil párovú terapiu prostredníctvom manželskej a predmanželskej poradne, ktorá by preukázala, či je možné prekonať krízu medzi nimi ako manželmi, ktoré stanovisko potvrdzovala aj manželka svojim správaním, či už spoločnými výletmi, intímny večerom a podobne. Pokiaľ ide o zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti, mal za to, že rozsudok je nerealizovateľný tak, ako je popísaný a žiadal o opravu tohto výroku a zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti tak, aby bolo zrejmé, kedy začína starostlivosť matke a kedy začína jeho starostlivosť.

6. Manželka, prostredníctvom svojho zástupcu, v písomnom vyjadrení k odvolaniu manžela uviedla, že navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Uviedla, že v priebehu konania o rozvod manželstva a o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom nebola stotožnená so striedavou starostlivosťou, ktorú akceptovala výlučne z dôvodu inklinácie ich spoločných detí k takejto starostlivosti a zmena jej postoja smeruje k naplneniu záujmov maloletých detí. Pokiaľ ide o rozvod manželstva, uviedla, že z rozsiahleho dokazovania je zrejmé, že jej vzťah s manželom je rozvrátený vážnym spôsobom a dlhodobo a nie je možné v budúcnosti očakávať jeho obnovenie. Ďalej uviedla, že nežije so svojím manželom v spoločnej domácnosti dlhodobo, taktiež dlhodobo nežijú spolu intímne. Jej postoj k základným otázkam manželstva, k výchove detí, k tráveniu voľného času, k záujmovým aktivitám, je diametrálne odlišný od pohľadu a názorov manžela, čo je zrejmé i z podaného odvolania. Manžel znevažuje jej záujmové aktivity, ktoré nie sú atypickým, tobôž nie sektárskym spôsobom života. Ona nie je pod vplyvom žiadnych osôb a jej psychický stav je absolútne štandardný, nie je poznačený žiadnymi atypickými vplyvmi ezoterických hnutí. Nie je jasné, akým spôsobom si manžel predstavuje odstránenie uvádzaných zásadných názorových odlišností, keď ona sa odmieta podrobiť terapiám v manželských poradniach a súd ju k tomu nemôže donútiť ani rozhodnúť direktívne o povinnosti žiť v manželskom zväzku. Má za to, že manžel sa snaží nahradiť jej slobodnú vôľu a rozhodovanie, čo dobrým vzájomným vzťahom neprospeje, naopak, vyvoláva dojem zastaraných a prekonaných patriarchálnych postojov k manželstvu. Opätovne zdôraznila, že pokiaľ ide o striedavú starostlivosť, k tejto pristúpila v záujme maloletých detí aj napriek tomu, že s touto stotožnená nebola, jej prospešnosť a efektívnosť ukáže budúcnosť.

7. Prílohou vyjadrenia zástupcu navrhovateľky bolo osobné vyjadrenie manželky, ktorá uviedla, že podniká na základe živnostenského oprávnenia od 01.04.2019 a živí sa ako lektorka angličtiny, jej príjmy sú výhradne z vyučovania anglického jazyka a predaja učebných materiálov. Jej príjmy výrazne poklesli v súvislosti s opatreniami proti šíreniu ochorenia COVID-19 od začiatku roku 2021, chce však pokračovať v započatých projektoch. Je pravdou, že od októbra 2019 do júla 2020 absolvovala akreditovaný kurz celostnej hypnoterapie, pretože sa chcela stať hypnoterapeutom. Svoje podnikanie rozvíja aj týmto smerom a má možnosť podnikat aj vo voľnej živnosti - poskytovanie služieb osobného charakteru. O. považuje za organizáciu, ktorá voľne umožňuje komunikáciu a rozvoj ľudí s podobným záujmom, t. j. akreditovaných hypnoterapeutov, pričom táto komora je zapísaná na Ministerstve vnútra ako občianske združenie so sídlom v M., komora neovplyvňuje svetonázor a vierovyznanie svojich členov ani klientov. Zisťovanie, či toto občianske združenie vykazuje známky sekty, je podľa názoru nad rámec pojednávania o rozvod manželstva. Pokiaľ manžel má dôvodné podozrenie, že toto občianske združenie nie je vedené v súlade so zákonom a neumožňuje svojim členom sa slobodne rozhodovať, má možnosť sa obrátiť na políciu, aby tieto podozrenia preverili. Tvrdenia manžela, že ponúka na internete knihu „Osem znakov emočného zneužívania“, ktorá pojednáva o manipulácií, gaslightingu a psychickom nátlaku, ide o informáciu pravdivú, pričom uvedenú činnosť - predaj literatúry, môže vykonávať na základe živnostenského oprávnenia v rozsahu voľnej živnosti. Pojmy, ktoré uvádza manžel v podanom odvolaní, nie sú pojmy z New age hnutia, ale bežné pojmy, ktoré používa a využíva psychológia. V uvedenej e-knihe nie sú príklady z ich manželstva, ale príbehy ľudí, ktorí zažívajú emocionálnu nepohodu až psychické týranie a podobne. Uvedená kniha nemá za cieľ znevažovať alebo z niečoho obviňovať manžela. Poukázala na tvrdenia manžela v podanom odvolaní, keď na jednej strane tvrdí, že chce udržať manželstvo, pretože si to deti želajú a chce pre ne to najlepšie a v druhom odstavci píše, že matka môže

mať na deti zlý vplyv, lebo sa stretáva s rôznymi ľuďmi, ktorí by mohli mať odlišný názor ako on. V týchto tvrdeniach vidí rozpor.

8. Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu odporučil, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil. Uviedol, že vykonal sociálne zisťovanie v domácnosti dňa 23.12.2019, pričom bola rodičom poskytnutá pomoc s cieľom úpravy ich vzťahov, s ktorou pomocou obaja rodičia súhlasili, matka však trvala na podanom návrhu na rozvod. Účastníkom bola sprostredkovaná pomoc cestou Referátu poradensko-psychologických služieb, v tom čase manželka žila v spoločnej domácnosti s maloletými deťmi. Manželka naďalej trvala na podanom návrhu na rozvod, nechcela v manželstve zotrvať, s čím manžel nesúhlasil, prial si manželstvo zachrániť a bol ochotný podieľať sa na obnove fungujúceho manželstva a podporovať manželku pri seba-realizačných činnostiach. Manželka manželstvo vnímala ako nefunkčné z dôvodu straty dôvery voči manželovi, ochladnutiu citov a straty vášne, keď nepociťovala rešpektovanie svojej osoby ako manželky a rovnocenného partnera. Manželka odmietla pracovať na záchrane manželstva z dôvodu straty vízie spoločného života, pre rozvod bola rozhodnutá a uvedomovala si zmeny prichádzajúce s rozvodom. Následne matka s deťmi opustila spoločnú domácnosť a odsťahovala sa do prenajatého bytu. So súhlasom oboch rodičov bola rodina zaradená do programu Priority, kedy do domácnosti oboch rodičov dochádzal odborník z akreditovaného subjektu s cieľom prispôsobenia sa rodiny novovzniknutej situácii, ktorý s rodinou pracoval po dobu 7 mesiacov. Počas tejto doby a práce s rodinou matka naďalej trvala na podanom návrhu a pomoc vnímala v oblasti žiaducej komunikácie o rozvode a nie v resuscitácii vzťahu. Otec nerozumel rozhodnutiu manželky o rozvod manželstva a deklaroval snahu urobiť maximum pre zachovanie manželstva a v prípade rozvodu za jedinú možnú alternatívu považoval zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti. Zo záverečnej správy akreditovaného subjektu vyplýva, že rodičia dokážu plnohodnotne saturovať potreby detí od potreby istoty a bezpečia až po rozvojové, ich komunikácia s deťmi je korektná, obaja zachovávajú pozitívny obraz druhého rodiča, neodevalujú rolu otca, prípadne matky, nespochybňujú svoje rodičovské kompetencie. Snaha o dohodu medzi rodičmi v oblasti úpravy styku otca s deťmi nepriniesla výsledok a postoje rodičov k samotnému návrhu na rozvod manželstva zostali nezmenené. Navrhnutý model striedavej osobnej starostlivosti i s poukazom na závery súdnej znalkyne a vek detí považoval za primeraný. Matka opakovane prezentovala svoj názor nezotrvať v manželstve tak, ako uvádzala aj počas spolupráce s akreditovaným subjektom. Z tohto dôvodu má za to, že nie je možné očakávať obnovenie spolužitia.

9. Matka vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedla, že tento popisuje svoju činnosť počas rozvodového konania, postoj manželov k rozvodu manželstva, ako aj poskytnutú odbornú pomoc z ich strany v rámci programu Priority, ktorú poskytovali počas siedmich mesiacov priamo v ich domácnosti, pričom konštatoval, že pre jej postoj k rozvodu manželstva je nemožné očakávať obnovenie manželského spolužitia. S uvedeným stanoviskom súhlasí, keďže je v intenciách jej postoja k rozvodu manželstva, ktorý je podľa jej názoru dôvodný, ako aj v intenciách jej postoja k striedavej osobnej starostlivosti, ktorú navrhla vzhľadom na názor znalkyne a záujem maloletých detí a v súčasnej dobe ho akceptovala.

10. Manžel vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu zástupcu manželky, manželky a kolízneho opatrovníka uviedol, že trvá na podanom odvolaní a zastáva názor, že v zmysle Zákona o rodine nepostačuje pre rozvod manželstva, aby manželka spoločne nežili, ale je potrebné aj skúmať, či je možné očakávať do budúcnosti manželské spolužitie a či je toto v záujme maloletých detí. Vyjadril presvedčenie, že súd nezisťoval dôsledne príčiny, ktoré viedli k rozvratu spolužitia. Na poslednom pojednávaní bol dotazovaný, či bol požiadaný o úver na byt a keď povedal, že nie, súd uviedol, že to bola chyba, že keby bol tento úver žiadal, tak sa nemusia rozviesť. Neskúmal však, či toto bolo spoločné rozhodnutie manželov, pričom ani on, ani manželka nechceli úver, a teda sa spoločne dohodli, že o tento nepožiadajú. Vyjadril presvedčenie, že súd sa hlbšie nezaoberal záujmami maloletých detí, ktoré aj pred znalcom uvádzali, že chcú, aby sa ich rodičia nerozvedli, aby spoločne žili. Pokiaľ manželka spoločnú domácnosť opustila, neoznámila mu, že má v úmysle opustiť domácnosť. Deti bez jeho súhlasu a vedomia zobrala so sebou, vytrhla ich zo známeho prostredia a dokonca zrušila nájomnú zmluvu, ktorú mali s majiteľom bytu s úmyslom zrejme, aby zostal z neho bezdomovec, nepočítala však s tým, že súd mu poskytne ochranu a vyhlási zmluvu za platnú. Vytýkal súdu, že sa nezaoberal mierou rozvratu toho-ktorého účastníka - manžela, len v závere konštatoval, že za rozvrat môžu obaja manželka. Je presvedčený, že sa nikdy k manželke nesprával zle, vždy robil všetko v záujme detí ako vedel, venoval sa manželke aj

deťom s tým, že manželka sa začala venovať hypnoterapii a jej osobnosť sa začala meniť a práve táto skutočnosť mala a má podstatný vplyv nielen na ich spolužitie, ale aj na ich deti.

11. Opravným uznesením zo dňa 29. júla 2021, č. k. 14P/70/2019-153 opravil súd prvej inštancie s poukazom na § 224 CSP druhý výrok rozsudku tak, že sa vypúšťa slovo „dvojtyždňových“, tak, že sa vypúšťa text „každého párneho kalendárneho týždňa“ a tak, že text „následne sa celý tento cyklus zopakuje“ sa nahrádza textom „jednotlivé cykly sa začínajú v nedele šiesteho, desiateho, štrnásteho, osemnásteho, dvadsiateho druhého, dvadsiateho šiesteho, tridsiateho, tridsiateho štvrtého, tridsiateho ôsmeho, štyridsiateho druhého, štyridsiateho šiesteho a päťdesiateho týždňa roku 2021 s tým, že prvý cyklus v roku 2022 sa začne 16.1.2022“. Pokiaľ súd uviedol, že striedavá osobná starostlivosť má prebiehať v dvojtyždňových cykloch, ide o zrejmu nesprávnosť (pri systéme striedania 4-5-5-4-5-5 totiž celý cyklus trvá 4 týždne); vzhľadom na dĺžku cyklu striedania 28 dní je nesprávna aj formulácia, že matka sa o deti má starať od nedele každého párneho týždňa (pre rok 2021 ide správne o 2., 6., 10., 14., 18., 22., 26., 30., 34., 38., 42., 46. a 50. týždeň) a súd preto tieto zrejme nesprávnosti opravil týmto uznesením.

12. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

13. Podľa § 22 Zákona o rodine k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

14. V zmysle § 23 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a § 19 Zákona o rodine.

15. Podľa § 18 Zákona o rodine sú si manželia rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

16. Podľa § 19 Zákona o rodine o uspokojovanie potrieb rodiny, založenej manželstvom, sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť. O veciach týkajúcich sa rodiny rozhodujú manželia spoločne. Ak sa nedohodnú o podstatných veciach, rozhodne na návrh jedného z nich súd. Na výkon povolenia a na pracovné uplatnenie nepotrebuje žiadny z manželov súhlas druhého manžela.

17. Z uvedených ustanovení, ako aj celej koncepcie Zákona o rodine vyplýva, že spoločenský účel manželstva spočíva vo vytváraní rodinného prostredia, kde manželia žijú spolu vo vzájomnej zhode, citovom zblížení, poskytujú si vzájomnú podporu a pomoc. Rozvod manželstva sa vo všeobecnosti považuje za nežiaduci jav, ktorý má byť iba výnimočným riešením bezvýchodiskovej situácie v prípadoch, keď vážny stav narušenia vzťahov medzi manželmi nemožno prekonať inak, pri zachovaní ich manželstva. K rozvodu možno preto pristúpiť iba v spoločensky odôvodnených prípadoch (§ 22 Zákona o rodine). Zákon sa v prípade rozvodu neuspokojuje s akýmkoľvek rozvratom, ale vyžaduje jeho kvalifikovaný stupeň. To znamená, že rozvrat vzťahov medzi manželmi musí mať takú intenzitu, že je možné ho označiť za vážny, trvalý a taký, že manželstvo nemôže plniť svoj účel, pričom od manželov nemožno očakávať obnovenie spolužitia. Záver o tom, že vzťahy medzi manželmi sú vážne rozvrátené, môže súd urobiť iba na základe skúmania a zisťovania príčin, ktoré rozvrat spôsobili.

18. V danej veci súd prvej inštancie rozhodoval o návrhu manželky na rozvod manželstva a dospel k záveru, že v manželstve existuje rozvrat, manželstvo si neplní ekonomickú ani biologickú funkciu, keď manželia od marca 2020 nežijú v spoločnej domácnosti a od leta 2019 sa intímne nestýkajú,

manželka stratila citový vzťah k manželovi, pociťuje absenciu bezpečia a dôvery k nemu, manželstvo nie je harmonické, manžel podal na manželku trestné oznámenie, pričom k zmene citov manželky k manželovi došlo z dôvodu odlišných predstáv o ich spoločnom živote.

19. Odvolací súd vychádzajúc z obsahu súdneho spisu a po preskúmaní odvolania, napadnutého rozhodnutia, vyjadrení k odvolaniu, stanoviska manžela, stanoviska manželky, stanoviska kolízneho opatrovníka, dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne rozhodol, keď manželstvo účastníkov rozviedol. V zmysle § 1 ods. 1 Zákona o rodine je manželstvo zväzok muža a ženy, vzniknutý na základe dobrovoľného a slobodného rozhodnutia. Zákon o rodine síce manželstvo chápe ako trvalé životné spoločenstvo muža a ženy, no netrvá bezpodmienečne na jeho zachovaní. V odôvodnených prípadoch, za podmienok ním stanovených, umožňuje prístup k jeho zrušeniu. Odvolací súd má za to, že v danom prípade existujú zákonom stanovené dôvody zrušenia manželstva. V konaní bolo preukázané, že manželstvo účastníkov je hlboko a trvalo rozvrátené, pričom nie sú reálne predpoklady zlepšenia vzájomných manželských vzťahov a ďalšieho manželského spolužitia, a to predovšetkým z hľadiska na postoj manželky, ktorá na rozvode manželstva trvá a odmieta akúkoľvek manželskú poradu alebo obnovenie spolužitia. Nie je možné prehliadnuť, že v danej veci bol návrh na rozvod manželstva podaný manželkou dňa 26.11.2019, súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie, vo veci nariadil 4 pojednávania, opakovane vypočul účastníkov, vypočul ako svedkyňu matku manžela, nariadil dokazovanie znalcom z odboru klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, znalkyňou v odbore psychológia, kolízny opatrovník ponúkol účastníkom pomoc s cieľom nápravy ich vzťahov, zaradil rodinu so súhlasom oboch manželov do programu Priority a v priebehu siedmich mesiacov dochádzal k nim odborník s cieľom prispôsobenia sa rodiny tejto situácii a z jeho záverov ako i zo záverov Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny F. W. vyplynulo, že postoje rodičov k návrhu na rozvod manželstva zostali nezmenené, manželka na rozvode manželstva trvala. Rovnaké stanovisko manželka prejavila aj v odvolacom konaní a trvá na rozvode manželstva, odmieta podrobiť sa ďalšiemu poradenstvu za účelom obnovenia manželstva.

20. Z týchto dôvodov odvolací súd môže len konštatovať, že v danej veci sa jedná o rozvrat manželstva dlhodobý, keď manželka už v návrhu na rozvod uvádzala, že nezhody trvajú tri roky, že intímne spolu nežijú najmenej 7 mesiacov, následne v marci 2020 opustila i s deťmi spoločnú domácnosť, ktorý stav trvá doposiaľ.

21. Pokiaľ ide o príčiny rozvratu manželstva, súd prvej inštancie ich videl predovšetkým v rozličných názoroch účastníkov na spoločný život - otázky bývania, sexuálneho života a straty citového vzťahu manželky, ktorá trvala na rozvode manželstva. Je možné potom uzavrieť, že príčina rozvratu manželstva spočívala v rozdielnych povahových vlastnostiach účastníkov a ich názore na spoločný život.

22. Odvolací súd uzatvára, že manželstvo účastníkov si dlhodobo neplní svoj spoločenský účel, ktorý Zákon o rodine vidí vo vytváraní takého rodinného prostredia, kde manželia žijú vo vzájomnej zhode, citovom zblížení, poskytujú si navzájom podporu a pomoc, vychovávajú maloleté deti. Účastníci minimálne od marca 2020 nežijú v spoločnej domácnosti, čiže spolu nebývajú, spoločne nehospodária, neposkytujú si navzájom podporu a pomoc, intímne sa dlhodobo nestýkajú. Manželstvo účastníkov tak si neplní základné funkcie - biologickú, ekonomickú, funkciu vzájomnej podpory a pomoci, plní si funkciu výchovnú vo vzťahu k maloletým deťom i keď u každého rodiča v samostatnej domácnosti, v ktorej oblasti rodiča dokážu komunikovať, nespochybujú svoje rodičovské kompetencie, nedevalvujú obraz druhého rodiča, ktorý postoj rodičov je správny. V tomto smere nie sú medzi rodičmi žiadne významné problémy. K zlepšeniu vzájomných vzťahov nedošlo ani v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, ktoré trvalo od 26.11.2019 (podanie návrhu na rozvod manželkou) do 22.02.2021 (rozhodnutie súdu prvej inštancie), pričom ide neobvykle dlhé konanie. K zlepšeniu vzájomných vzťahov nedošlo ani v priebehu odvolacieho konania, keď stanoviská vyplývajúce z podaní manželov a kolízneho opatrovníka (odvolanie, vyjadrenie, stanovisko kolízneho opatrovníka a opätovné vyjadrenia) po rozhodnutí súdu prvej inštancie nenasvedčujú tomu, že by existovala reálna možnosť na zlepšenie vzťahov manželov a obnovenie ich manželského spolužitia. Maloleté deti od marca 2020 nežijú v spoločnej domácnosti s oboma rodičmi, preto je možné konštatovať, že rozvodom manželstva ich rodičov nedôjde pre ne k významnej zmene pomerov a naďalej bude pretrvávajúť doterajší stav - starostlivosť a výchova každým z rodičov v samostatnej domácnosti.

23. Z týchto dôvodov odvolací súd nesúhlasí s odvolateľom (manželom), že súd prvej inštancie nevykonal dostatočné dokazovanie a nezistoval skutkový stav v danej veci. Naopak, súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie vrátane znaleckého dokazovania, poskytol účastníkom dostatočný časový priestor k obnoveniu ich manželského spolužitia, v priebehu konania boli manželia zaradení do programu Priority s cieľom riešiť ich vzájomné vzťahy, manželka zotrvala na svojom návrhu, odťahovala sa zo spoločnej domácnosti, k obnoveniu spolužitia manželov nedošlo. Vzhľadom na uvedené nie je možné rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý manželstvo účastníkov rozviedol, považovať za unáhlené.

24. Pokiaľ manžel poukazoval na zmenu osobnosti manželky, na jej aktivity v súvislosti s hypnoterapiou a predložil tvrdenia, že je manipulovaná inými osobami, resp. že bola zhypnotizovaná, odvolací súd môže len konštatovať, že takéto závery z obsahu spisu nevyplývajú a nemôže ich preto považovať za relevantné.

25. S konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode (§ 100 CMP).

26. Súd prvej inštancie mal. B. a mal. C. , deti pochádzajú z manželstva účastníkov, zveril na čas po rozvode do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, uložil otcovi platiť výživné, zaviazal rodičov k informačnej povinnosti o zdravotnom stave detí, rozhodol o trvalom pobyte detí, o tom ktorý z rodičov bude poberať daňový bonus a rodinné prídavky (podrobne popísané v bode 1 tohto odôvodnenia).

27. Otec v podanom odvolaní s rozhodnutím súdu o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti súhlasil (pre prípad rozvodu manželstva), vytykal rozhodnutiu súdu prvej inštancie nezrozumiteľnosť a nevykonateľnosť výroku o striedavej osobnej starostlivosti a žiadal o jeho opravu, ktorému návrhu na opravu súd prvej inštancie vyhovel svojím opravným uznesením zo dňa 29. júla 2021, č. k. 14P/70/2019-153 s poukazom na § 224 CSP.

28. Vzhľadom ku skutočnosti, že žiaden z rodičov rozhodnutie súdu prvej inštancie o úpravu ich pomerov k maloletým deťom na čas po rozvode nespochybnil (striedavá osobná starostlivosť, výživné, informačná povinnosť, bydlisko detí, daňový bonus, rodinné prídavky), odvolací súd preskúmaním obsahu spisu a rozhodnutia súdu prvej inštancie (v spojení s opravným rozhodnutím) dospel k záveru, že uvedené rozhodnutie je správne a v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie.

29. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vrátane rozhodnutia o trovách konania, ktoré vecne spochybnené neboli, potvrdil ako vecne správny.

30. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

31. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza (§ 76 CMP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa Exekučného poriadku, a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.